

The effectiveness of Glasser's choice theory training on marital burnout and family instability in couples with military spouses

Eftekhar Ameri Ekhtiarabadi^{1*}, Aezam Vaziri-Nasab²

1. Msc in Psychology, Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran. <https://orcid.org/0009-0004-7668-5306>
2. Visiting Professor, Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran. <https://orcid.org/0000-0003-1802-9736>

Article Info

ABSTRACT

Article type:
Research Article

Article History:
Received:
August 21, 2023

Accepted:
November 18, 2023

Keywords:

Glasser's choice theory, marital dissatisfaction, family instability, couples, military

[10.30495/iifs.2023.1993937.1099](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1993937.1099)

Introduction: The purpose of this research was to investigate the effectiveness of Glasser's Choice Theory training on marital burnout and family instability in couples with a military spouse in Kerman city. **Method:** The research method was semi-experimental with experimental and control groups. The statistical population of this research included all the couples who referred to family counseling centers in Kerman city from March 21st to June 21st 2023. Among them, 30 people were selected as available samples and randomly assigned to two experimental (15 people) and control (15 people) groups. Glasser's choice theory training intervention was conducted in eight weekly sessions lasting 90 minutes. In order to collect data, questionnaires of marital dissatisfaction and family instability were used. In order to analyze the data, descriptive statistics tests (mean and standard deviation) and univariate covariance analysis were used with SPSS version 24 software. **Results:** The results indicated that Glasser's choice theory training had a significant effect on marital dissatisfaction and family stability in couples with military spouses ($P < 0.001$). Eta square indicated that Glasser's choice theory training explains 49% of changes in marital dissatisfaction and 58% of family instability in couples with military spouses. **Conclusion:** According to the results of this research, it is suggested to use Glasser's choice theory training in reducing marital dissatisfaction and family instability in couples with military spouses.

Cite this article:

Ameri Ekhtiarabadi, Eftekhar., Vaziri-Nasab, A., (2023). The effectiveness of Glasser's choice theory training on marital burnout and family instability in couples with military spouses. *Journal of Islamic-Iranian Family studies* .3(3), 1-16

Corresponding author

Eftekhar Ameri Ekhtiarabadi

Address: Department of Psychology, Zarand Branch, Islamic Azad University, Zarand, Iran

Email: ef.ameri@gmail.com

Extended Abstract

Introduction: Many variables play a role in the emergence of marital conflicts and tensions and the desire for divorce. Job and job stress are considered one of the most important factors affecting the health and functioning of the family. One of the jobs with high stress and special complexity are military jobs, which are combined with stress, being away from family and living in difficult conditions, and this stress creates significant consequences in the family environment. The existence of job requirements for military personnel (mission, training, guarding, etc.) is sometimes associated with the intolerance and dissatisfaction of their families, such as stress, conflicts, and marital incompatibility. For this reason, some couples can't tolerate such conditions and they are finally satisfied with leaving their jobs or their family conditions which lead to marital boredom, divorce and separation. Burnout is defined as a state of physical, emotional and mental fatigue that occurs in conditions of long-term conflict with emotional demands. Another variable influencing the relationship between couples is family stability. The stability of married life is a situation in which couples enjoy relative peace and tranquility, bring love through mutual understanding and care and support each other without any intention to break their marriage. On the other hand, a relationship that does not have the mentioned characteristics leads to instability and the unsustainability of married life. One of the effective treatments to reduce the psychological problems of couples is Glasser's choice theory training. Choice theory is about choosing better, but before that, each person should understand the reason for their bad choices. Choice theory states that it is we who choose all our actions, including our feelings of misery. Group reality therapy training is based on choice theory and its main goal is to motivate clients to take practical actions to change the current unwanted conditions. With the increase of marital conflicts in Iran and the high prevalence of psychological injuries, as well as the importance of couples' communication with each other, it seems necessary to identify effective and efficient interventions in order to be more productive in the relationships between military spouses. Glasser's choice theory training has a significant effect on increasing compatibility and improving marital social-communicative skills. Considering what has been said and since there is no research that has examined all the variables of the current research in one study, then this research aims to determine the effectiveness of Glasser's choice theory training on marital dissatisfaction and family instability in married couples in Kerman city.

Method: The research method was semi-experimental with experimental and control groups. The statistical population of this research included all the couples who referred to family counseling centers in Kerman city from March 21st to June 21st 2023. Among them, 30 people were selected as available samples and randomly assigned to two experimental (15 people) and control (15 people) groups. Glasser's choice theory training intervention was conducted in eight weekly sessions lasting 90 minutes. In order to collect data, questionnaires of marital dissatisfaction and family instability were used. In order to analyze the data, descriptive statistics tests (mean and standard deviation) and univariate covariance analysis were used with SPSS version 24 software.

Results: The results indicated that Glasser's choice theory training had a significant effect on marital dissatisfaction and family stability in couples with military spouses ($P < 0.001$). Eta square indicated that Glasser's choice theory training explains 49% of changes in marital dissatisfaction and 58% of family instability in couples with military spouses.

Conclusion: According to the results of this research, it is suggested to use Glasser's choice theory training to reduce marital dissatisfaction and family instability in couples with military spouses. In explaining these findings, it can be said that marital dissatisfaction occurs when they realize that despite all their efforts, their relationship has not and will not give meaning to life. Because communication skills reduce the negative aspects of interpersonal relationships and create satisfaction and a positive attitude; therefore, they reduce apathy. Strengthening self-confidence and self-respect, equipping people with tools and methods to deal with environmental and psychological pressures, helping to strengthen and develop friendly, useful and healthy relationships, and improving the level of healthy and useful social behaviors are among the functions of Glasser's choice theory methods. If the way of communicating with people-clients is intimate, friendly and positive, the times of life and work will be pleasant, and on the contrary, if the type of this communication is hostile and combined with negative emotions, it will make it exhausting to bear every moment of it. Glasser's reality therapy teaches couples the correct way to interact, reduces frustration and violence, and increases the stability of the family, so it can be concluded that Glasser's choice theory techniques are effective in increasing the stability of the couple's marital status. Among the limitations of this research, it can be said that the subjects were couples with military spouses from Kerman city, then caution should be exercised in generalizing the results of the present study. Based on the results of this research, it is suggested to use choice theory training for couples with other psychological problems. It is suggested to study the effect of teaching choice theory on civilian (non-military) couples as well as in the early years of life.

Acknowledgements

We hereby thank and appreciate all the participants in this research.

Funding

Glasser's choice theory training had a significant effect on the marital dissatisfaction and family instability in couples with military spouses.

Ethics approval and consent to participate

This article is taken from the master's thesis of the first author with the cooperation of respected professors, and advisors and readers, and has been approved by the ethics committee of the Islamic Azad University, Kerman branch with the number IR.IAU.KERMAN.REC.1402.089.

Conflict of interests

According to the authors, this article has no financial sponsor or conflict of interest.

اثربخشی آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در زوجین دارای همسر نظامی

افتخار عامری اختیاریابی^{۱*}، اعظم وزیری نسب^۲

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد زنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زنند، ایران.

<https://orcid.org/0009-0004-7668-5306>

۲. استاد مدعو، گروه روانشناسی، واحد زنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زنند، ایران.

<https://orcid.org/0000-0003-1802-9736>

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله :

مقاله پژوهشی

تاریخچه مقاله :

تاریخ دریافت:

۳۰ مرداد ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش:

۲۷ آبان ۱۴۰۲

واژه‌های کلیدی :

تئوری انتخاب، گلاسر، دلزدگی زناشویی، بی‌ثباتی خانواده، زوجین، نظامی.

[10.30495/iifs.2023.1993937.1099](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.1993937.1099)

مقدمه: هدف این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در زوجین دارای همسر نظامی شهر کرمان بود. **روش:** پژوهش حاضر کاربردی و روش آن از نوع نیمه آزمایشی با گروه آزمایش و کنترل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین نظامی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده شهر کرمان در سه ماه نخست سال ۱۴۰۲ بودند. ۳۰ نفر از آن‌ها به صورت تصادفی انتخاب و در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) جایگزین شدند. مداخله آموزش تئوری انتخاب گلاسر در ۸ جلسه به صورت هفتگی و به مدت ۹۰ دقیقه انجام شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده ادواردز و همکاران (۱۹۸۷) استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و تحلیل کوواریانس تک متغیره با نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که معناداری داشت ($P < 0/01$). **نتیجه‌گیری:** با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، استفاده از آموزش تئوری انتخاب گلاسر در کاهش دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در زوجین دارای همسر نظامی، پیشنهاد نمود.

استناد :

عامری اختیاریابی، افتخار، وزیری نسب، اعظم (۱۴۰۲). اثربخشی آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در زوجین دارای همسر نظامی (مورد مطالعه: خانواده‌های شهر جهرم)، فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۳(۳)، ۱-۱۶.

افتخار عامری اختیاریابی

نشانی: گروه روانشناسی، واحد زنند، دانشگاه آزاد اسلامی، زنند، ایران

ایمیل: ef.ameri@gmail.com

نویسنده مسئول :

مقدمه

خانواده کوچک‌ترین و مهم‌ترین نظام اجتماعی است که نقش بزرگی در پرورش شخصیت، بروز استعدادها و رشد افراد در ابعاد شناختی، جسمی، اخلاقی و عاطفی اعضا دارد (Wijaya & Widyaningsih, 2021). مشکلات عاطفی بین زوجین و خدشه‌دار شدن روابط صمیمانه بین آن‌ها و از بین رفتن تعادل بین افراد در خانواده و همچنین افزایش آمار طلاق نشان دهنده رشد چشم‌گیر مشکلات در خانواده است (Sbarra & Whisman, 2022). متغیرهای زیادی در به‌وجود آمدن تعارضات و تنش‌های زناشویی و میل به طلاق نقش دارند. شغل و استرس‌های شغلی یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های مؤثر بر سلامت و کارکرد خانواده به شمار می‌رود. یکی از مشاغل دارای تنیدگی بالا و پیچیدگی خاص، مشاغل نظامی هستند که توأم با تنیدگی، دوری از خانواده و زندگی در شرایط سخت است و این تنیدگی پیامدهای عمده و چشم‌گیری در محیط خانواده ایجاد می‌کند (Keshavarz et al., 2022).

وجود الزامات شغلی کارکنان نظامی (مأموریت، رزمایش، نگرهبانی و...) بعضی اوقات با عدم تحمل و نارضایتی خانواده‌های آن‌ها از قبیل استرس، تعارضات، عدم سازگاری زناشویی، همراه است. به همین دلیل برخی از زوجین تحمل چنین شرایطی را ندارند و در نهایت راضی به ترک شغل می‌شوند و یا شرایط خانوادگی آن‌ها به سمت دلزدگی زناشویی، طلاق و جدایی می‌رود (Soltanizadeh & Bajelani, 2020). دلزدگی به‌عنوان یک حالت خستگی جسمی، عاطفی و ذهنی که در شرایط درگیری طولانی مدت با مطالبات عاطفی همراه است؛ تعریف می‌شود. در این تعریف خستگی جسمی با کاهش انرژی، خستگی مزمن، ضعف و تنوع وسیعی از شکایت‌های جسمی و روانی مشخص می‌شود، در حالی که خستگی عاطفی شامل احساس درماندگی، ناامیدی و فریب است. خستگی روانی به رشد نگرش منفی نسبت به خود، کار و زندگی مربوط می‌شود (Jesse et al., 2018).

یکی دیگر از متغیرهای تأثیرگذار بر روابط زوجین، ثبات خانواده است (Pflieger et al., 2022). پایداری زندگی زناشویی وضعیتی است که در آن زوجین از صلح و آرامش نسبی لذت می‌برند و با درک متقابل عشق را به ارمغان می‌آورند و از یکدیگر بدون هیچ قصدی برای شکستن ازدواج خود، مراقبت و حمایت می‌کنند. در مقابل هر گونه رابطه‌ای که با ویژگی‌های ذکر شده منطبق نباشد؛ به بی‌ثباتی و عدم پایداری زندگی زناشویی منجر می‌شود (Fye & Mims, 2019). با تشکیل خانواده، زوج‌های جوان با شماری از وظایف روبه‌رو می‌شوند، به‌طوری که باید در بسیاری از نکات ریز مربوط به زندگی روزمره به تفاهم برسند. طی این فرآیند است که روابط زوج‌ها شکل می‌گیرند. در پرتو این روابط از همسران انتظار می‌رود تا رابطه‌ای منحصر به فرد بر اساس صداقت، علاقه، صمیمیت و حمایت از خود نشان دهند (Li et al., 2023). از طرفی عدم پایداری در ازدواج همراه مفاهیمی همچون از هم پاشیدگی زناشویی، قطع روابط زناشویی، طلاق، کیفیت زندگی زناشویی پایین و ترک کردن استفاده شده است (Sodani et al., 2019). عدم بی‌ثباتی ازدواج از عوامل درون فردی و بین فردی متعددی نشأت می‌گیرد. از عوامل بین فردی مؤثر بر عدم پایداری زناشویی سطح بالای تعارضات زناشویی است که با تنش‌ها و بی‌ثباتی زناشویی ارتباط مستقیمی نشان داده است. تعارض، متشکل از رفتارهایی است که به ارتباطات خصومت

آمیز، تنش زا، مخالفت آمیز و تضاد منجر می‌شود. از عوامل فردی مؤثر در بی‌ثباتی ازدواج می‌توان به تفاوت‌های بین زوجین، باورهای ارتباطی زوجها اشاره کرد (Ahmadiardakani & Kalateh Sadati, 2022).

از درمان‌های مؤثر برای کاهش مشکلات روان‌شناختی زوجین، آموزش تئوری انتخاب گلاسر است. نظریه انتخاب در مورد بهتر انتخاب کردن است؛ اما قبل از آن هر فرد باید دلیل انتخاب‌های بد خود را بفهمد. نظریه انتخاب بیان می‌کند، این خود ما هستیم که تمام اعمال مان، از جمله احساس بدبختی مان را انتخاب می‌کنیم. آموزش واقعیت‌درمانی گروهی بر اساس نظریه انتخاب به وجود آمده است و هدف عمده آن برانگیختن مراجع نسبت به اقدامات عملی برای تغییر شرایط ناخواسته کنونی است (Kazim & Rafique, 2021). آموزش مهارت‌های واقعیت‌درمانی به فرد کمک می‌کند که درک بهتری از خود داشته باشد و به نحو بهتری با دیگران سازش کند. همچنین در ارتباطات شخصی و شغلی دارای اهمیت است این مهارت به فرد کمک می‌کند تا بتواند نظرها، عقاید، خواسته‌ها، نیازها و هیجان‌های خود را ابراز و به هنگام نیاز از دیگران درخواست کمک و راهنمایی نماید، مهارت تقاضای کمک و راهنمایی از دیگران در مواقع ضروری از عوامل مهم یک رابطه سالم است. ارتباط بین فردی فرایندی است که به‌وسیله آن اطلاعات و احساسات خود را از طریق پیام‌های کلامی و غیرکلامی با دیگران در میان می‌گذاریم. این توانایی باعث روابط گرم و صمیمی ما با دیگران به‌ویژه اعضای خانواده می‌شود و سلامت روانی و اجتماعی ما را بیش‌ازپیش فراهم نموده، به قطع روابط ناسالم ما منجر خواهد شد (Fowler et al., 2022).

نتایج پژوهش‌ها نشان داده است که آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر کاهش تعارضات زناشویی تاثیر دارد (Durães et al., 2020; Khandani et al., 2022; Mousavi et al., 2017; Pirmoradi et al., 2022). همچنین آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر افزایش روابط سالم و سلامت روانی زوجین تاثیر دارد (Ghobadi & Goudarzi, 2022; Javadi et al., 2021; Pouratashi).

با توجه به اهمیت روابط زوجین و کارکردی که نهاد خانواده برای جامعه ایفا می‌کند و همین‌طور اهمیت خانواده‌های نظامی به دلیل شرایط شغلی سرپرست خانواده که معمولاً دور از محیط خانواده هستند، شناسایی متغیرهای تأثیرگذار بر ارتباط زوجین و مداخلات روان‌شناختی مؤثر، جهت کاهش مشکلات و تعارضات زناشویی زوجین نظامی ضروری است. با توجه به آنچه که بیان شد و همچنین عدم وجود پژوهشی که همه متغیرهای پژوهش حاضر را در یک مطالعه بررسی کرده باشد، لذا پژوهش حاضر به دنبال این سوال است که آیا آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در زوجین دارای همسر نظامی شهر کرمان تأثیر دارد؟

روش

پژوهش حاضر کاربردی و روش آن نیمه تجربی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با دو گروه آزمایش و کنترل بود. جامعه آماری شامل کلیه زوجین نظامی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده شهر کرمان در سه ماه نخست سال ۱۴۰۲ بودند. نمونه آماری شامل ۳۰ نفر از این زوجین (۱۵ نفر برای هر گروه) بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به تصادف در گروه‌های آزمایشی و کنترل گمارده شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل موارد ذیل بود: حداقل تحصیلات دیپلم، حداقل یک سال زندگی مشترک، عدم سابقه طلاق، نظامی بودن شوهر، خانه‌دار بودن زن، داشتن حداقل یک فرزند، عدم ابتلا به بیماری و اختلال خاص زوج. معیار خروج از پژوهش شامل غیبت بیش از دو جلسه و عدم تمایل به همکاری بود.

یکی از ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، پرسش‌نامه دلزدگی زناشویی ۱ بود. مقیاس دلزدگی زناشویی را پینس در سال ۱۹۹۶ طراحی شد که یک ابزار خودسنجی است که برای اندازه‌گیری درجه دلزدگی زناشویی در بین زوج‌ها طراحی گردیده است. این مقیاس از یک ابزار خودسنجی دیگری که برای اندازه‌گیری دلزدگی به کار می‌رود، اقتباس شده است. این پرسش‌نامه ۲۰ ماده دارد که شامل ۳ جزء اصلی خستگی جسمی (مثلاً احساس خستگی، سستی و داشتن اختلالات خواب) از پا افتادن عاطفی (احساس افسردگی، ناامیدی، در دام افتادن) و از پا افتادن روانی (مثل احساس بی‌ارزشی، سرخوردگی و خشم به همسر) است. تمام این موارد روی یک مقیاس هفت امتیازی پاسخ داده می‌شوند. سطح ۱ معرف عدم تجربه عبارت مورد نظر و سطح ۷ معرف تجربه زیاد عبارت مورد نظر. ارزیابی ضریب اعتبار مقیاس دلزدگی زناشویی در مطالعات مختلف نشان داد که آن دارای یک همسانی درونی بین متغیرها در دامنه ۰/۸۴ و ۰/۹۰ است. روایی به وسیله همبستگی‌های منفی با ویژگی‌های ارتباطی مثبت به تأیید رسیده است مانند: نظر مثبت در مورد ارتباط، کیفیت مکالمه، احساس امنیت، خود شکوفایی، احساس هدفمندی، کشش و جاذبه عاطفی نسبت به همسر و کیفیت رابطه جنسی آن‌ها. ضریب اطمینان آزمون - بازآزمون ۰/۸۹ برای یک دوره یک ماهه، ۰/۷۶ برای یک دوره دو ماهه، و ۰/۶۶ برای دوره چهارماهه بود. تداوم درونی برای اغلب آزمودنی‌ها با ضریب ثابت آلفا سنجیده شد، که بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۳ به دست آمده است (Pines & Nunes, 2003). در پژوهش صادقی و همکاران، آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را در مورد ۲۴۰ نمونه ۱۲۰ پرستار و ۱۲۰ معلم اندازه‌گیری کرد که عبارت ۰/۸۶ به دست آمد (Sadeghi et al., 2021).

ابزار دیگر پرسش‌نامه شاخص بی‌ثباتی خانواده ۲ بود. پرسش‌نامه شاخص بی‌ثباتی خانواده را در سال ۱۹۸۷ ادواردز، جانسون و آلن بوث تهیه و تنظیم کردند؛ این شاخص یک ابزار ۱۴ سؤالی است که برای اندازه‌گیری عدم ثبات ازدواج زناشویی تدوین شده است. این آزمون برای اولین بار در سال ۱۹۸۹ برای ۲۰۳۴ زن و مرد متأهل زیر ۵۵ سال و هم‌چنین برای زن و مرد متأهل ۱۵۷۸ در سال ۱۹۸۳ به کار گرفته شد. این مقیاس بر اساس طیف لیکرت ۴ گزینه‌ای از خیلی ۴= تا کم ۱= نمره گذاری می‌شود. نمره بین ۱۴ تا ۲۸ نشانگر این است که میزان بی‌ثباتی ازدواج در فرد پایین است. نمره بین ۲۸ تا ۴۲ نشانگر

1. Marital Burnout Questionnaire

2. Marriage Instability Index Questionnaire

این است که میزان بی ثباتی ازدواج در فرد متوسط است و نمره بین ۴۲ تا ۵۶ نشانگر این است که میزان بی ثباتی ازدواج در فرد بالا است. قابلیت اعتماد یا پایایی یک ابزار عبارت است از درجه ثابت آن در اندازه گیری هر آن چه اندازه می گیرد. یعنی این که ابزار اندازه گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می دهد. پایایی این مقیاس هم با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳٪ گزارش شده است (Edwards et al., 1987). اصغری و همکاران، از روش همبستگی بین دو نیمه برای ارزیابی قابلیت اعتبار آزمون استفاده کرد و ضریب اعتبار ۰/۷۰٪ گزارش شد. در این پژوهش میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۹ دست آمد (Asghari et al., 2015).

پروتکل آموزش تئوری انتخاب گلاسر: بسته آموزشی تئوری انتخاب گلاسر بر اساس یک برنامه ۸ جلسه‌ای و به صورت آموزش گروهی و هر هفته یکبار صورت گرفت. اجرای جلسات در گروه آزمایش و با هدف زوج درمانی و کمک به آن‌ها برای کاهش مشکلات زناشویی بوده است. مداخله در مرکز روان‌شناسی پیام مهر در شهر کرمان را متخصص حوزه مشاوره به صورت گروهی در افراد نمونه در ۸ جلسه، به صورت هفته‌ای یکبار و به مدت ۹۰ دقیقه اجرا کرد. محتوای جلسات درمان زوج درمانی مبتنی بر واقعیت‌درمانی براساس نظریه انتخاب در جدول ۱ ارائه شده است (Jamalabadi et al., 2022).

جدول ۱. مداخله آموزشی تئوری انتخاب گلاسر

جلسات	اهداف	محتوا	تکنیک‌ها	تکالیف
۱	معرفی اعضا و ایجاد ارتباط بین اعضا و درمانگر	آشنایی اعضای گروه با یکدیگر، برقرار رابطه عاطفی میان اعضا و درمانگر، بحث در مورد اهداف و قوانین گروه	آشنایی اولیه با نظریه واقعیت‌درمانی گلاسر (روش تدریس سخنرانی همراه با بحث گروهی).	بیان نظریه واقعیت‌درمانی گلاسر
۲	بررسی مفهوم ارتباط با دیگران	ایراز خوشحالی از سوی درمانگر به هدف برقراری ارتباط،	آموزش مفاهیم واقعیت‌درمانی مبتنی بر نظریه گلاسر	بیان ویژگی‌های ارتباط مؤثر
۳	بررسی مفهومی چگونگی شکل گیری رفتار نیازهای اساسی انسان	معرفی چرایی و چگونگی صدور رفتار از سوی ما توضیح تفاوت و شباهت‌های بین انسان‌ها	روش تدریس سخنرانی همراه با بحث گروهی	بیان نیازهای اساسی انسان مطابق نظر گلاسر
۴	آشنایی با معنا و مفهوم تصمیم‌گیری؛ اهمیت تصمیم‌گیری و مراحل تصمیم‌گیری	معرفی رفتار کلی و آشناسازی افراد گروه با ۴ مؤلفه رفتار کلی (فکر، عمل، احساس و فیزیولوژی)	جهت آشنایی مادران با چهار عمل مثال ماشین رفتار و چگونگی جایگاه چهار رفتار کلی در این ماشین رفتار برای آن‌ها توضیح داده شد و همچنین از روش ایفای نقش برای تفهیم مسائل استفاده گردید (روش تدریس بارش مغزی و سخنرانی همراه با مشارکتی)	یادداشت مصداق‌های فکر، عمل، احساس و فیزیولوژی
۵	اهمیت ارتباط و نقش آن در رضایت	آشنایی، معرفی و توضیح تعارض‌های چهارگانه (بین چهار رفتار کلی به وجود می‌آید)	حس رفتارهای اجباری که با مثال‌های مختلفی مانند مشکلاتی که از زندگی با یک کودک استثنایی به وجود می‌آید زده شد (استفاده از روش تدریس بدیع پردازی)	بیان موارد احساس خود ارزشمندی و برآوردن نیازهای اساسی

۶	به دلیل رفتارهای منجر به شکست به رفتارهای رضایت بخش، تاکید بر زندگی در زمان حال	معرفی رفتارهای تخریب گر و سازنده در روابط و آموزش زندگی کردن در زمان حال	چگونه می‌توان دنیایی کیفی خود را تاب گیری مجدد کرد (استفاده از روش تدریس عینی سازی)	یادداشت رفتارهای مخرب و سازنده در ارتباط بین زوجین
۷	آشنایی با ابعاد رفتار از دیدگاه گلاسر، نقش انسان در کنترل رفتار	شناخت نیازهای اساسی انسان از دیدگاه واقعیت درمانی	با تلاش اعضا و کمک درمانگر، بررسی اهمیت برآوردن این نیازها (روش تدریس مشارکتی، استفاده از بحث گروهی).	فهرست بندی نیازهای اساسی
۸	چگونگی حفظ تغییرات به وجود آمده	شیوه حفظ و افزایش تغییرات	مرور جلسات قبلی و ارزیابی میزان پیشرفت زنان متقاضی طلاق و زمینه سازی تعهد لازم جهت کاربرد آموخته‌ها برای خلق زندگی و روابط بهتر.	اجرای پس آزمون

برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از شاخص‌های توصیفی میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از تحلیل کوواریانس تک متغیره در سطح معناداری ۰/۰۱ و از نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته‌ها

شرکت کنندگان این پژوهش شامل ۳۰ نفر از زوجین نظامی مراجعه کننده به مراکز مشاوره خانواده شهر کرمان در سه ماه نخست سال ۱۴۰۲ بودند. نتایج نشان می دهد که در گروه آزمایشی و گروه کنترل بیشترین فراوانی به تفکیک سن در گروه سنی ۳۱-۴۰ سال بوده اند. هم چنین در گروه آزمایشی بیشترین فراوانی به تفکیک تحصیلات مربوط به سطح تحصیلات کارشناسی و در گروه کنترل مربوط به سطح تحصیلات دیپلم بوده است. شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) نمرات دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده دو گروه در مراحل پیش آزمون و پس آزمون، در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	گروه‌ها	آزمایش		کنترل
		میانگین	انحراف معیار	
دلزدگی زناشویی	پیش آزمون	۹۰/۱۵	۷/۷۴	انحراف معیار
	پس آزمون	۷۳/۶۴	۸/۴۳	۷/۶۳
بی‌ثبات خانواده	پیش آزمون	۳۰/۳۵	۸/۰۷	۷/۳۱
	پس آزمون	۲۷/۲۶	۶/۱۹	۷/۳۹

نتایج جدول ۱، نشان می‌دهد که به طور کلی میانگین نمرات دلزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده در پس آزمون در گروه آزمایشی نسبت به گروه کنترل کاهش یافته است.

قبل از تحلیل داده‌ها، برای اطمینان از این که داده‌های این پژوهش مفروضه‌های زیربنایی تحلیل کوواریانس را برآورد می‌کنند به بررسی آن‌ها پرداخته شد. بدین منظور، چهار مفروضه زیربنایی تحلیل کوواریانس شامل خطی، هم خطی بودن، چندگانه، همگنی واریانس‌ها و همگنی شیب‌های رگرسیون مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج حاکی از تایید آن‌ها بود. نتایج تحلیل کوواریانس روی میانگین نمره‌های پس آزمون متغیرهای وابسته با کنترل پیش آزمون‌ها در گروه‌های

آزمایش و کنترل نشان داد که حداقل در یکی از متغیرهای وابسته، بین دو گروه تفاوت معنی دار وجود دارد. رای بررسی تاثیر آموزش تئوری انتخاب بر دزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده، تحلیل کوواریانس تک متغیره با کنترل پیش‌آزمون انجام شد. که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس تک متغیره برای بررسی تأثیر آموزش تئوری انتخاب بر دزدگی زناشویی و بی‌ثباتی خانواده

متغیر	منابع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	P	اندازه اثر
دزدگی	پیش‌آزمون	۳۲/۶۷	۱	۳۲/۶۷			
زناشویی	بین گروه‌ها	۱۲۷/۰۸	۱	۱۲۷/۰۸	۴۲/۱۸	۰/۰۰۱	۰/۴۹
	خطا	۹/۰۳	۲۸	۰/۲۴			
بی‌ثباتی ازدواج	پیش‌آزمون	۴۶/۲۸	۱	۴۶/۲۸			
	بین گروه‌ها	۱۴۹/۳۴	۱	۱۴۹/۳۴	۴۹/۷۱	۰/۰۰۱	۰/۵۸
	خطا	۹/۲۶	۲۸	۰/۲۵			

با توجه به نتایج جدول ۳ می‌توان گفت که آموزش تئوری انتخاب گلاس بر دزدگی زناشویی و بی‌ثباتی ازدواج در زوجین دارای همسر نظامی مؤثر بود. مجذور انا نشان داد آموزش تئوری انتخاب گلاس، ۴۹ درصد از تغییرات دزدگی زناشویی و ۵۸ درصد بی‌ثباتی خانواده زوجین دارای همسر نظامی را تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی آموزش تئوری انتخاب گلاس بر دزدگی زناشویی و ثبات خانواده در زوجین دارای همسر نظامی انجام شد. فرضیه اول پژوهش این بود که آموزش تئوری انتخاب گلاس بر دزدگی زناشویی در زوجین دارای همسر نظامی تأثیر داشت. نتایج نشان داد آموزش آموزش تئوری انتخاب گلاس بر دزدگی زناشویی در زوجین دارای همسر نظامی تأثیر معنادار داشت. نتایج این پژوهش با یافته‌های پیرمادی و همکاران (۱۴۰۱)، خاندانی و همکاران (۱۴۰۱) و موسوی و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که واقعیت درمانی را می‌توان توانایی انجام رفتار سازگارانه و مثبت به‌گونه‌ای که فرد بتواند با چالش‌ها و ضروریات زندگی روزمره، کنار بیاید، تعریف کرد. دزدگی زناشویی در یک رابطه زوجی، به معنای نگرش منفی و غیر لذت‌بخشی است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی خود دارند؛ به عبارت دیگر، دزدگی زناشویی عدم انطباق بین وضعیتی که وجود دارد و وضعیتی که مورد انتظار است، می‌باشد. دزدگی زناشویی وضعیت دردناک دزدگی جسمی، عاطفی و روانی زوجین است که کسانی که توقع دارند عشق رویایی و ازدواج به زندگی‌شان معنا ببخشد، متأثر می‌سازد. دزدگی زناشویی هنگامی بروز می‌کند که آنها متوجه می‌شوند علی‌رغم تمام تلاش‌هایشان رابطه‌شان به زندگی معنا ندهد و نخواهد داد (Durães et al., 2020). به دلیل این که مهارت‌های ارتباطی، جنبه‌های منفی روابط بین فردی را کاهش می‌دهد و خشنودی و نگرش مثبت را ایجاد می‌کند، لذا عدم تمایل و بی‌علاقگی را کاهش می‌دهد و لذا می‌توان نتیجه گرفت که تکنیک‌های واقعیت درمانی گلاس بر کاهش دزدگی زناشویی زوجین مؤثر است (Mousavi et al.,)

2017). در واقع هدف درمان کمک به افراد است تا ارزش‌های خود را در رابطه مشخص کنند و لذا با نوسانات عاطفی که در زندگی برای‌شان اتفاق می‌افتد، بهم نریزند و کمتر دچار فرسودگی یا دلزدگی شوند. مداخلات صورت گرفته بر اساس این رویکرد، به افراد کمک می‌کند تا بتوانند تعارضات خود را با همسرشان حل کنند، ارتباط جدید و مثبتی را آغاز نمایند، برای ایجاد صمیمیت در رابطه جدید تلاش کنند و به این ترتیب از میزان مشکلات زناشویی خود بکاهند و در نهایت فرسودگی زناشویی کاهش یابد (Darbe Esfahani et al., 2018).

دیگر فرضیه پژوهش این بود که آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر ثبات خانواده در زوجین دارای همسر نظامی تاثیر داشت. نتایج نشان داد آموزش تئوری انتخاب گلاسر بر ثبات خانواده در زوجین دارای همسر نظامی تاثیر معنادار داشت. نتایج این پژوهش با یافته‌های پورآتشی (۱۴۰۲)، قبادی و گودرزی (۱۴۰۱)، و جوادی و همکاران (۱۴۰۰) همسو بود.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که از کاربردهای روش‌های تئوری انتخاب گلاسر، تقویت اعتماد به خویشتن و احترام به خود، تجهیز اشخاص به ابزار و روش‌های مقابله با فشارهای محیطی و روانی، کمک به تقویت و توسعه ارتباطات دوستانه، مفید و سالم، ارتقاء سطح رفتارهای سالم و مفید اجتماعی است. اگر نحوه ارتباط با مردم - مددجویان - صمیمی، دوستانه و مثبت باشد اوقات زندگی، کار، دل‌پذیر می‌شود و بالعکس در صورتی که نوع این ارتباط خصمانه و توأم با احساسات منفی باشد، تحمل هر لحظه از آن را طاقت‌فرسا می‌سازد (Kazim & Rafique, 2021). خشونت زناشویی به خشونت خانوادگی به نحوی از پرخاشگری اشاره دارد که در روابط زوجین رخ می‌دهد و عبارتست از رفتاری که هدف آن صدمه زدن به دیگری باشد در این تعریف قصد و نیت فرد مهم است؛ یعنی رفتاری پرخاشگری محسوب می‌شود که از روی قصد یا عمداً برای صدمه زدن به دیگری انجام گرفته باشد. به دلیل این که واقعیت درمانی گلاسر روش صحیح تعامل را به زوجین یاد می‌دهد، ناکامی و خشونت را کاهش می‌دهد و ثبات و پایداری خانواده را افزایش می‌دهد، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تکنیک‌های تئوری انتخاب گلاسر بر افزایش ثبات خانواده زوجین مؤثر است (Javadi et al., 2021). با تشدید آشفته‌گی ارتباطی زوجین، تعجب آور نیست که در چنین موقعیتی میل به طلاق زوجین افزایش یابد. اما همدلی، صبوری و رفتارهای حمایتی. محدود کردن و یا برهم زدن حملاتی که منجر به رفتارهای خصومت آمیز می‌گردد، محیطی امن را در درمان خلق می‌کند. این موارد با آماده سازی زوجین برای ایجاد تغییرات و گشودگی نسبت به ایده های جدید و مکانیسم‌های مقابله‌ای در پاسخ به روابط فرازناشویی، می‌تواند فرایند درمان را با موفقیت بیش ببرد. آموزش مهارت های ابراز عواطف در درمان باعث می شود تا زوجین به صورت موثرتر رابطه برقرار کنند. این کار همسران را قادر می سازد در این محیط و با حمایت درمانگر به صورت مناسب اقدام به ارتباط کنند و روابط آن‌ها پایداری بیشتری دارد (Zamanian et al., 2022).

محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهش

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر این بود که در تعمیم نتایج پژوهش حاضر به دلیل محدود بودن تعداد نمونه باید با احتیاط عمل کرد. هم‌چنین عدم وجود پیگیری و کنترل متغیرهای مداخله گر مانند سطح اجتماعی خانواده‌ها، وضعیت اقتصادی و میزان درآمد آن‌ها و غیره از جمله محدودیت‌ها است. از آن‌جا که جامعه پژوهش حاضر تنها به زوجین دارای

همسر نظامی شهر کرمان محدود شده است، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده سایر گروه‌ها و شهرها نیز مورد توجه قرار گیرد. همچنین لازم است در تعمیم نتایج باید شرایط خاص فرهنگی اجتماعی و اقتصادی جامعه و نمونه لحاظ شود. انجام مطالعات طولانی‌تر و پیگیری بلندمدت و چند مرحله‌ای، نتایج کامل‌تری را در زمینه میزان پایداری این مدل به پژوهشگران ارائه می‌دهد. به پژوهشگران توصیه می‌شود در مطالعات آینده متغیرهای مداخله‌گر مانند سطح اجتماعی خانواده‌ها، وضعیت اقتصادی و میزان درآمد آن‌ها را نیز مورد بررسی قرار دهند. به خانواده‌درمانگران پیشنهاد می‌گردد آموزش تئوری انتخاب در خصوص زوجین با سایر مشکلات روان‌شناختی نیز مورد استفاده قرار گیرد. پیشنهاد می‌شود تاثیر آموزش تئوری انتخاب در زوجین غیر نظامی و همچنین سال‌های اولیه زندگی نیز مورد مطالعه قرار گیرد.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

اخلاق پژوهش

به هر کدام از شرکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه داده شد تا در جریان اهداف پژوهش قرار گیرند. به‌طور کلی نکات مربوط به اخلاق پژوهش از جمله رعایت حریم خصوصی جامعه پژوهش، دقت در استناددهی، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، امانت‌داری در استفاده از منابع و عدم سوگیری در تحلیل داده‌ها توسط پژوهشگران اعمال گردید. این پژوهش دارای کد اخلاق 089 IR.IAU.KERMAN.REC.1402 از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان است.

منابع مالی

این مطالعه با هزینه شخصی پژوهشگران انجام گرفته و در هیچ یک از مراحل انجام این پژوهش هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته شده از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی بالینی نویسنده اول با همکاری استادان محترم راهنما و مشاور است. از اساتید محترم و کلیه زوجین دارای همسر نظامی شهر کرمان تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Ahmadiardakani, Z., & Kalateh Sadati, A. (2022). Validation and Development of the Iranian Family Instability Scale based on the Lived Experience of Women Who Experienced Extramarital Relationship: A Mixed Method Study. *Toloobehtdasht*, 21(1), 70-85. <https://doi.org/10.18502/tbj.v21i1.9935>
- Asghari, F., Sadeghi, A., Khakdoost, S. Z., & Entezari, M. (2015). Investigating the relationship between early maladaptive schemas with marital conflict and instability in the couples of applicant of divorce and normal couples. *Family*

- pathology, Counseling and Enrichment Journal*, 1(1), 46-58. <http://doi:20.1001.1.24234869.1394.1.1.4.3>
- Darbe Esfahani, F., Motaghedifard, M., Arfaei, F., Shekari, A., & Abbasi Moghadam, M. (2018). Correlation of Islamic lifestyle with life satisfaction and mental health. *Islamic Life Journal*, 2(3), 131-135. <http://islamiclifej.com/article-1-204-en.html>
- Durães, R. S. S., Khafif, T. C., Lotufo-Neto, F., & Serafim, A. d. P. (2020). Effectiveness of cognitive behavioral couple therapy on reducing depression and anxiety symptoms and increasing dyadic adjustment and marital social skills: An exploratory study. *The Family Journal*, 28(4), 344-355. <https://doi.org/10.1177/1066480720902410>
- Edwards, J. N., Johnson, D. R., & Booth, A. (1987). Coming apart: A prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations*, 168-170. <https://doi.org/10.2307/583948>
- Fowler, J., Beneby, D. R., & Fuller, K. L. (2022). Aggressive Reality Docuseries and Cyberbullying: A Partial Test of Glaser's Differential Identification Theory. *International Journal of Cybersecurity Intelligence & Cybercrime*, 5(3), 4-19. <https://doi.org/10.52306/QYEG2631>
- Fye, M. A., & Mims, G. A. (2019). Preventing infidelity: A theory of protective factors. *The Family Journal*, 27(1), 22-30. <http://doi:10.1177/1066480718809428>
- Ghobadi, S., & Goudarzi, M. (2022). Comparison of the effectiveness of couple therapy based on selection theory with couple therapy training with EIS model on marital conflict, action flexibility and marital boredom in infertile women during quarantine due to Covid disease 19. *Journal of Clinical Psychology*, 14(2). <http://doi:10.22034/AFTJ.2022.306751.1210>
- Jamalabadi, M., Maktabi, G. H., Yakhchali, A. H., & Omidian, M. (2022). The Effect Of Reality Therapy Training On Responsibility, Self-Efficacy, Worry, And School-Related Mental Well-Being In Students. *Journal of Positive School Psychology*, 6(9), 5387-5397. <https://www.journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/15348>
- Javadi, B. S., Afrooz, G., Hosseinian, S., & Gholamali Lavasani, M. (2021). The effectiveness of religious-based communication skills and emotional interactions on marital satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 2(2), 3-14. https://www.ijfpjournal.ir/article_245481.html?lang=en
- Jesse, M. T., Shkokani, L., Eshelman, A., De Reyck, C., Abouljoud, M., & Lerut, J. (2018). Transplant surgeon burnout and marital distress in the sandwich generation: the call for organizational support in family life. *Transplantation proceedings*, 50(10), 2899-2904. <https://doi.org/10.1016/j.transproceed.2018.01.053>
- Kazim, S. M., & Rafique, R. (2021). Predictors of marital satisfaction in individualistic and collectivist cultures: a mini review. *Journal of research in psychology*, 3(1), 55-67. <https://doi.org/10.31580/jrp.v3i1.1958>
- Keshavarz, S. J., Yazdanpanah, A., & Ghavam, A. (2022). The general health status and the factors affecting it in the personnel of kohgiluyeh and Boyer-Ahmad police command in 2018. *Journal of Military Medicine*, 22(8), 844-852. <http://doi:10.30491/JMM.22.8.844>

- Khandani, S., Dehghan Zadeh, N., & Salahshour Dastgerdi, M. (2022). Effectiveness of couple therapy based on choice theory in marital burnout and communication styles of infertile couples. *Razavi International Journal of Medicine*, 10(3), 50-55. <http://doi:10.30483/rijm.2022.254370.1194>
- Li, Q., Xun, M., Chen, Z., Li, Y., Zhao, C., Ju, X., Lan, J., & Fang, X. (2023). Bidirectional or unidirectional? Longitudinal associations between external stressors, perceived spousal support, and marital instability. *Family Process*, e12898. <https://doi.org/10.1111/famp.12898>
- Mousavi, F. A. S., Eskandari, H., & Bagheri, F. (2017). Therapy and emotion-focused therapy on relationship quality and marital satisfaction in betrayed women in Tehran. *Iranian Journal of Educational Society*, 2(2), 141-157. https://www.iase-jrn.ir/article_43691_68b9ab4663804b19e6154391e1d9aac6.pdf
- Pflieger, J. C., Richardson, S. M., Stander, V. A., & Allen, E. S. (2022). Risk and protective factors predictive of marital instability in US military couples. *Journal of Family Psychology*, 36(5), 791. <https://doi.org/10.1037/fam0000949>
- Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of employment counseling*, 40(2), 50-64. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>
- Pirmoradi, S., Amini, N., Keykhosrovani, M., & Shafiabadi, A. (2022). The Effectiveness of Couple Therapy Based on the Choice Theory on Marital Commitment and Burnout in Couples with Marital Conflicts. *International Journal of Behavioral Sciences*, 16(1), 43-48. <http://doi.10.30491/IJBS.2022.318790.1722>
- Pouratashi, M. Prioritizing Universities' training and counseling alternatives for newlywed students: a step in line with the law of protection of family and the youth of the population. https://rahbordfarhangi.csr.ir/article_160835_9b1adbf8f7218745b9bb69d32d9d92bc.pdf
- Sadeghi, M., Moheb, N., & Vafa, M. A. (2021). The Effectiveness of Group Acceptance and Commitment Therapy and Cognitive Therapy on Alexithymia and Marital Boredom, Case study: Women Affected by Marital Infidelity in Mashhad, Iran. *Journal of Community Health Research*. <https://doi.org/10.18502/jchr.v10i4.8337>
- Sbarra, D. A., & Whisman, M. A. (2022). Divorce, health, and socioeconomic status: An agenda for psychological science. *Current opinion in psychology*, 43, 75-78. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.06.007>
- Sodani, M., Abbasi, M., Mehr, R. K., & Rajabi, G. R. (2019). An investigation into the effect of cognitive-existential therapy on the rumination of women affected by male infidelity. *NeuroQuantology*, 17(5), 1. <https://www.proquest.com/openview>
- Soltanzadeh, M., & Bajelani, P. (2020). Predicting the attitude towards marital infidelity based on sexual dysfunction, intimacy and sexual satisfaction in married men and women in Isfahan in 2017. *Zanko Journal of Medical Sciences*, 21(68), 32-38. <http://zanko.muk.ac.ir/article-1-491-en.html>
- Wijaya, A. P., & Widyaningsih, Y. A. (2021). The role of dyadic cohesion on secure attachment style toward marital satisfaction: a dyadic analysis on couple vacation

decision. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 22(1), 119-142.
<https://doi.org/10.1080/1528008X.2020.1756022>

Zamanian, P., Zadehmohammadi, A., & Panaghi, L. (2022). Relationship between Sex Roles and Marital Instability: The Moderating Role of Orientation in the Sexual Relationship among Women. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*, 4(2), 277-289.
<http://doi.10.52547/ieepj.4.2.277>